

Høgskolen i Telemark

Fakultet for allmennvitenskaplege fag

SLUTTEKSAMEN

Emnekode:	6001
Emnenamn:	Matematikk
Studiepoeng for emnet:	
Omfang av denne eksamenen i % av heile emnet:	100%
Eksamensdato:	3. mai 2013
Eksamensstad:	Bali
Lengde/tidsrom:	5 timer, kl.09.00 – kl.14.00
Målform:	Bokmål
Ant. sider inkl. framside	3
Tillatne hjelpemiddel:	Kalkulator, formelsamling
Merknader:	Ingen
Ant. vedlegg:	Ingen

Eksamensresultat finn du etter sensurfall ved å logge deg inn med brukarnamn og passord på StudentWeb (hit.no)

Oppgave 1

En funksjon f er gitt ved at: $f(x) = x^4 - 2x^2 + 1$

- a) Regn ut funksjonsverdiene til følgende x -verdier: $-\frac{1}{2}$, 0 , 1 og $\frac{3}{2}$

Vis at f kan skrives som $f(x) = (x^2 - 1)^2$

Finn nullpunktene til funksjonen. Vis at funksjonen f er positiv overalt utenom nullpunktene.

- b) Bestem $f'(x)$

Avgjør hvor funksjonen f er voksende og hvor den er avtagende.

Sett opp lokale ekstrem punkt for f og avgjør om noen av dem er globale.

- c) Bestem $f''(x)$

Gjør rede for hvordan grafen til f krummer og finn vendepunktene til f

Skisser grafen til f

- d) Finn likningen for tangenten til grafen f når $x = 0$ og merk den av på grafskissa.

Bestem verdien A der

$$A = \int_0^1 1 \, dx - \int_0^1 (x^4 - 2x^2 + 1) \, dx$$

Merk av det området på grafskissen som A kan sies å angi størrelsen på.

Oppgave 2

- a) Funksjonen g er gitt ved at $g(x) = -x + \ln(2x^2 - x - 1)$

Bestem definisjonsområdet til g .

Regn ut funksjonsverdiene til følgende x -verdier: 1.1 , 1.5 , 2 , 3 , 4

- b) Bestem $g'(x)$ og avgjør om g har noen ekstrem punkter.

Skisser grafen til g for $x > 1$

Oppgave 3

- a) Jan har satt inn i banken et beløp på 350 000 kr til en rente på 5.5% årlig.

Hva er verdien av beløpet etter 1 år og 3 år?

Hvor mange år vil det ta før det står 500 000 kr på kontoen?

For 4 år siden kjøpte Kari en ny båt til 200 000 kr. Hun regner med et verditap på 12% hvert år. Hva er verdien av den nå 4 år gamle båten?

- b) Da Vibeke i 1995 kjøpte leilighet, tok hun opp et lån på 700 000 kr. Renten på lånet var 6% årlig, og nedbetalingen skulle skje over 20 år med like store årlige beløp. Første betaling var i 1996, ett år etter låneopptak. Hva var det årlige beløpet?

I år 2009, rett etter det årets innbetaling, ble årsrenta satt ned til 4.5%.

Hva ble det nye årlige årlige beløpet?

Oppgave 4

Funksjonen h er gitt ved at $h(x, y) = x^2y - y^2 - 3x^2 + 2y$

- a) Finn de partielle deriverte av 1. og 2. orden for h .
- b) Vis at funksjonen h har nøyaktig tre stasjonære punkt: $(-2,3)$, $(2,3)$ og $(0,1)$.

Klassifiser disse tre stasjonære punktene.

Finn maksimumpunktet for funksjonen h når $y = 2x$ og $1 \leq x \leq 2$